

Александра Киселкова (София, България)

ПРОМЕНИ В НАИМЕНОВАНИЯТА НА ФИЗИКОГЕОГРАФСКИ ОБЕКТИ В БЪЛГАРИЯ 1878-2014 Г. ФАКТИ И ПРОБЛЕМИ

GEOGRAPHICAL RENAMING IN BULGARIA 1878-2014. FACTS AND PROBLEMS

Abstract: The dictionary *Geographical Renaming in Bulgaria 1878-2014*, published by the Bulgarian Encyclopaedia Scientific Information Centre of the Bulgarian Academy of Sciences, TRUD Publishing House, 2015, is a first attempt to collect all renamed places in Bulgaria in one volume. The dictionary contains 4156 toponyms along with comparisons, explanations and comments.

The geographical naming conventions, renaming and name restoration in Bulgaria remain problematic. The selection of toponyms, the renaming criteria that the commissions of the municipal councils use, as well as the composition of said commissions, all warrant criticism. In addition, the process of communicating the new toponyms to the administrations and the general public, of adopting the toponyms and controlling their usage is less than perfect.

Furthermore, this article raises the issue of the lack of a consistent policy on the part of authorities, namely, the Geodesy, Cartography and Cadastre Agency of the Ministry of Regional Development and Public Works.

Keywords: toponymy, naming convention, renaming, public policy.

Още в средата на 20-ти век, по идея на акад. Вл. Георгиев е създадена служба „Българска енциклопедия“ (днес Научноинформационен център „Българска енциклопедия“) към БАН, за да изработва енциклопедични издания на български език, с квалифицирани български автори и редактори. Една от целите е и отстраняването на натрупвани с времето грешки за български обекти във фактологията, както и изчистването на такива, привнесени при преводите от чужди издания. За постигането на тези цели се съставят няколко специализирани редакции като „Езикова“, „Контролна“, „Словник“, освен

основните отраслови като „История“, „География, Икономика и Право“, „Селскостопанска“, „Физико-математическа и техническа“, „Биология и медицина“, „Илюстративна“ и др. Независимо от редуциите и промените на съставите на научните отрасли редакции през годините и според изданията, работата е сериозна, проверките на фактите са постоянни и в няколко инстанции, с цел максимално изчистване на грешки.

Споменавам това, за да наблегна на нивото на сериозната, академична работа на редакторите в „Българска енциклопедия“, както и за качеството на енциклопедичните издания. Гордея се, че почти целият ми трудов стаж премина там – една сериозна школа, която ме научи да работя така, че да имам самочувствието да издам споменатия по-горе речник и да подготвя за печат още един огромен речник „Енциклопедия Родопи“ с над 6000 имена.

Като всяка новоосвободена държава и България започва с равностметка за ново администриране и възстановяване на старите имена, предимно на селища. През 1906 г. за пръв път се правят преименувания на някои населени места, въз основа на *Закона за променение на названията на села*¹. За първи път в Държавен вестник от 1887 г. по предложение на *Министъра на вътрешните дела*, въз основа на *Закона за селските общини*, се публикува *Списък на градските и селски общини в Княжеството*² (вкл. и общините от Източна Румелия – след Съединението от 1885 г.). Първото преименуване на физикогеографски обект е през 1935 г., когато *връх Дикчан* е преименуван на *Професор Унден* със Заповед № 2047 на *Министерството на вътрешните работи и народното здраве* от 05.12.1935г.³ Това преименуване е в резултат на интересни исторически и политически събития.

През 1941 г. излиза *Закон за наименованията с народностно и обществено значение*.⁴ Въз основа на него през 1942 г. излизат резултатите от работата на *Комисията за наименованията с народностно и обществено значение относно дадените наименования и преименувания на географски местности в Царство България*. В брой 139 от 29.06.1942 г. е публикуван първият голям списък с преименувани географски обекти (233 имена от територията на тогавашното Цар-

ство България).⁵ След това периодично излизат преименувания на природни обекти като по-големи са списъците от 1945, 1950, 1962, 1988–89, 1991 г. С много малки изключения, всички имена са публикувани в Държавен вестник, без тези от 1988–89 г. (юли 1988 – юли 1989 г.), когато, както вече беше отбелязано, одобрените от Държавния съвет на НРБ общински списъци с нови имена, масово се публикуват в карти, пътеводители, речници, енциклопедии и др. материали, преди публикуването им в Държавен вестник. При преименуването на селищата също е имало подобни случаи – в периода 1878 – 1912 г. са преименувани 49 селища от местните органи на управление без административни разпоредби на централната власт, в периода 1911–20 г. – също има преименувания без административен акт.

Според указанията за списването на енциклопедичните статии, трябва да се отбелязват годините на всякакви промени (имена, административен статут и др.), на селищата и природните обекти. При селищата има стройна система, където освен регистрацията на селищните имена в Националния статистически институт, съществуват и две издания на „*Речник на селищата и селищните имена в България 1898 – 1987*“ от Н. Мичев, П. Коледаров.⁶ Тези източници са достатъчни, за да се избегнат грешки при отразяването на промените в имената на селищата в енциклопедичните статии.

През 1988–89 г. се прави поредното възстановяване на български наименования на географски обекти на територията на Рила, Пирин, Родопи, Витоша, Средна гора, Осоговско-Беласишка планинска група, приети от Държавния съвет на НРБ и отразени в картните материали, издадени от КИПП по картография при КТСУ. По указания на ръководството на „Българска енциклопедия“ (Директорско тяло, Главна редакция, Отговорна редакция), изисках тези материали, и с пълното съдействие на КИПП по картография започнах да отразявам промените във всички издания на „Енциклопедията“. При работата си по статиите срещях много трудности, свързани именно с точността на имената на природните обекти. Моята задача бе да проверя фактите, представени от авторите. Проблемът беше, че някои от тях черпеха информация от други издания, а не от оригиналните доку-

менти. За един и същи обект в различни издания, намирах различни години на преименуване, например, 1975 и 1976-та година (в случая година на издаване на указа и година на публикацията му в Държавен вестник), което трябваше да издира и поправя. Повечето от колегите преди мен са използвали други издания като излезлият през 1980 г. „Географски речник на България“⁷, със съставители и редактори видни географи, както и друга географска литература, за която се предполагаше, че е вярна и проверена. Но работата ми, дори разполагайки със списъците от Държавния съвет, не беше лесна, защото имаше доста грешки, неточности, не беше ясно за кои обекти става въпрос, тъй като имаше еднакви имена, без никаква друга географска ориентация. Започнах да си водя документация за мое улеснение и после ми дойде идеята за изработване на речник, на принципа на съществуващия вече *„Речник на селищата и селищните имена в България 1898 – 1987“ от Н. Мичев, П. Коледаров.*⁸ Станах свидетел на това как туристи си разменят информация по интернет (често грешна), объркани от липсата на съпоставка на стари и нови имена, търсейки някой обект, където някои използват синонимите като нови преименувания (напр. Добърска река и Клинеца са имена на една и съща река), и др. Единственото място, където официално бе отразена част от списъчните преименувания – енциклопедия „Пирински край“, 1995–99 г.⁹, в таблицата със старите и новите имена в края на том I, е допусната техническа грешка – редовете са разместени и може само да се гадае кое старо на кое ново име съответства.

Периодично писахме служебни писма с конкретни и общи въпроси, както и за съдействие, до органа натоварен да координира тази дейност – Съвета по транскрипция, (но не получихме отговори). В процеса на моята работа над изданията на Енциклопедията, проблемите започнаха да нарастват все повече, тъй като промените от 1988–89 г., все още нямаша публикация в Държавен вестник, а вече се публикуваха в картите, в географската литература, в пътеводителите, новите речници на Рила, Пирин и другаде, но без съпоставка със старите имена. Нуждата от уточняващо издание назряваше.

Трябваше да започна отначало – от основните източници – т.е. нормативните документи, за да се сведат грешките до минимум. За-

почнах работа с Държавните вестници, която продължи няколко години (за съжаление в библиотеката на БАН, дори и в Държавната библиотека липсваха някои броеве, а липсваше и желанието за съдействие от страна на някои техни служители) и довърших работата си в Народната библиотека „Петко Р. Славейков“, Велико Търново (авторът изказва специална благодарност за пълното съдействие на нейните служители). Постарах се да ориентирам по картите всяко име, защото иначе се получаваха безполезни списъци с изброени имена, без да е ясно за къде и за кой обект става дума.

Получих доста въпроси и упреци за това, че съм включила в Речника и имената от 1988–89 г., които не бяха публикувани в Държавен вестник. Но аз не съм човекът, който решава това. На мен се падна цялата тежест да работя, да решавам и да отговарям по тази материя. По-скоро аз изпатих най-много от тази неразбория, защото в крайна сметка бях длъжна да отразя промените на имената в изданията на „Българска енциклопедия“ и понесох всички негативи. Всъщност, тази работа имаше и положителна страна. Сега поне всеки може да провери фактите по документи и да се ориентира в обектите.

Докато работех по Речника си мислех колко актуално звучат думите на нашия виден учен Васил Миков изследвал произхода и смисловото съдържание на названията, който пише през 1943 г. в своя труд „Произход и значение на имената на нашите градове, села, реки, планини и места“:

Но трябва да отбележим, че както по-рано, така и при последните промени на селищните и местни названия са допуснати много и с нищо неоправдани грешки, които при добро желание биха могли да се поправят.

По-рано на този извънредно труден въпрос се е гледало леко....

Комисията, натоварена през 1934 год. с преименуване на селищата, повече е възприемала и одобрявала имената предлагани от общинските съвети или на други „силни на деня“ лица ... членовете на тази комисия, голяма част от които са били специалисти, не са държали сметка нито за миналото, нито за местните особености на земната повърхност, почва, растителност и животинско царство, занятие на жителите, нито най-после за хубавите местни имена, каквито се нами-

рат в землищата на много от преименуваните селища Забележително бе, че никой от членовете на последната комисия не познаваше, отчасти поне селищата из Добруджа. В противен случай не щяха да бъдат допуснати толкова грешки.¹⁰

Този проблем се оказва актуален и днес. Дали поради липса на време или по други причини, комисиите са допускали доста грешки: личи недостатъчно задълбочено проучване на произхода на имената (променяни са безпричинно старинни тракийски, славянски и прабългарски имена), много от обектите нямат точно географско позициониране (за липсата на добри специалисти географи говорят много факти), голям процент от новите имена са грозни, неподходящи или повтарящи се до липса на всякакво въображение, много от обектите, известни и с други красиви местни имена, са получили неудачни нови имена, и т.н. За липсата на специалисти географи в комисиите говори фактът, че в списъците някои обекти са отбелязани грешно като река или местност, а става въпрос за връх или планински дял. Преименуван е, напр. връхът, а делът със същото име – не.

◆ С едно и също име има няколко обекта: връх, местност, циркус, планински дял, от които са преименувани върха или местността, но не и циркуса и едноименния планинския дял, в който те се намират, напр.: връх Заврачица (Мустачал) в едноименния дял на Източна Рила е преименуван, но Мустачалски дял и циркус, които трябва да са също Заврачишки, не са преименувани (в картите делът вече е с новото име). В енциклопедия „Пирински край“ тази грешка частично е поправена като към преименуваните обекти е добавен и циркусът, но не и планинския дял. По подразбиране би трябвало всички обекти да са изброени в списъците, така, както напр. е с Главнишките (Башлийски) река, порта, рид, циркус, стена, езера, чукар. В речника тези обекти, които не са включени в списъците с преименуванията, имат отделни статии, когато се срещат вече по картите и в публикации (речници, пътеводители и др.).

◆ За липсата на добри географи в комисиите говори фактът, че в списъците някои обекти са отбелязани грешно като река или местност, а става въпрос за връх или планински дял. Някои обекти са дадени и в Рила и в Родопите (и то с различни имена за един и същи

обект), което произлиза от непознаването на условната граница между двете планини; същото е и в общинските списъци, където има дублиране на имена от граничните общински територии, поради което за един и същи обект е дадено име и от едната и от другата община, но имената са различни, напр.:

- ◆ Връх Синаница е наречен Сини връх, Разцепеник и Разцепения връх, като не е уточнено кое от имената остава (в картите е с първото име, в енциклопедия „Пирински край” – с второто; в крайна сметка, доста по-късно, името е върнато отново на Синаница, което ще бъде отразено в евентуално второ издание на речника и което трябва да се отрази във всички други издания, вкл. и в картите).

- ◆ Планинският рид Демирхан в Пирин е прекръстен на Железни станец в списъка на Благоевградски окръг. В друг списък е преименуван на Железник.

- ◆ За Муратов връх са предложени имената: Малък Вихрен, Гранитен, Радин връх, Пирамидата, също без уточнение кое име остава.

- ◆ Атмегданско езеро е преименувано на Конско езеро, след като отдавна е популярно с името Малко Спанополско езеро.

- ◆ Връх Акватепе в Западните Родопи е преименуван на Белички връх, след като е известен с името Водни връх, което е и значението на старото име.

- ◆ Божица е наречен връх в Западните Родопи, известен с имената Алада, Аладак Аладаг (Пъстра гора) и Костадин.

- ◆ Някои имена, без особена популярност след конюнктурното им преименуване, възстановяват старите си имена без документ – напр. Пампорово и „Васил Коларов”, Белмекен и Коларов и др.

- ◆ Някои обекти, при това няколко в една и съща община, са с еднакви стари и нови имена (за множество едноименни названия пише и Васил Миков): напр. името Хисар (което се среща много често) е преведено като Твърдец, Твърдино, като на близко разстояние (дори в една и съща община) се струпват няколко обекта със същото име, което затруднява ориентацията; същото е с Калето – Крепостта – на много места.

- ◆ Често новите имена повтарят вече съществуващи наименования и става объркване с местоположението им: напр. Острец – няколко в Източните Родопи, няколко в Рила и т.н.

Примери за неудачни нови наименования:

- ◆ Айдарица – Мечкарица;
- ◆ Айдарски камък – виж Мечкарски камък (по-добре би било Мечи камък, въпреки, че и това е често срещано име).

- ◆ Има хребет Сакарджа в Източна Рила, който не е преименуван с документ – в интернет е наречен Сухарка; същото е с Калбура – Ситото; Мечитите – Медарниците и т.н.

Преименувани са вече преименувани обекти:

- ◆ През 1942 връх Семер Алан (Семералан) в Западните Родопи е преименуван на Седлова поляна със Заповед № 2186 на М-вото на народното просвещение от 15.06.1942 г.¹¹ В документите от 1989 г. същият връх отново като Семер Алан е преименуван на Седлото, което говори, че не са знаели, че връхът вече е преименуван (именно поради липсата на такъв справочник като този речник).

- ◆ През 1989 известният карловски Сучурум е преименуван на Водопада, който от 1942 г. носи името Карловски водопад.¹²

- ◆ Същото е и със Соколец – връх (кота 703,6 m) в рида Гората, Източните Родопи; община Любимец, Хасковска област. До 1942 г. носи името Курт кале (преименуван на Шейновец със Заповед № 2186 на М-вото на народното просвещение¹³; през 1989 г. е преименуван на Соколец с писмо на Държавния съвет № 02-09-5.¹⁴). Явно не са знаели, че вече не е Курт кале и по-важното, че е наречен на 30-ти Шейновски полк, сражавал се тук на 05.10.1912 г. в първото сражение на Балканската война.

- ◆ Росенец – местност, парк, природна забележителност и горски разсадник в землището на квартал „Крайморие“, Бургас от години носи това име. През 2011 г. пак са преименувани на Росенец от Отманли, Отманлий – отново поради непознаване на документите.

- ◆ Използвани са чуждици при новите имена за географски понятия: превал, хребет (русизми), вместо проход, седловина, порта, рид (напр. Синивръшки превал), а думата халка, която е навлязла в българския език и има доста такива скални образувания с това име, е заменена с думата гривна.

- ◆ Копривска река, Коприва река, Копривка и Узуналанска река е преименувана на Дългополска река – няма логика, след като реката се нарича Копривска река, Копривка.

◆ За резерватите и др. защитени природни обекти продължават да се издават укази със старите имена: Узунбоджак, Джендема, Парангалица и т.н.

Подобни примери има доста, тук са дадени само основните групи грешки и пропуски. Голяма част от тях се дължат на общините – при опитите ми да правя справки, се оказа, че там не могат да намерят и следа от даваните списъци за преименуване – няма архив, никой не помни, ползват се видоизменени имена, напр.: местността Чобан борлук (община Елин Пелин) се води като Чобан баир (в оригинала байр), вместо Овчарите – име, дадено през 1989 г.

Не само в географските статии в „Енциклопедията“ е пълно с наши и чужди географски имена, във всяка статия се споменава или населено, или рождено място, или място на събитие. Всекидневно по медиите звучат географски имена като ориентир за някакво събитие у нас или по света; във всяко печатно издание ще ги срещнете на всяка страница. Умни и съобразителни хора са преценили, че трябва да има синхрон в тяхното произношение и правопис при употребата им. За целта е създаден Съвет по правопис и транскрипция на географските имена (днес към Агенция „Геодезия, картография и кадастър“ на Министерството на регионалното развитие и благоустройството). На регулярни заседания този Съвет работи по въвеждането на възможно най-точното определяне на географските имена при тяхното ползване в България. Освен специалисти филолози в тези заседания участват представители от всички ведомства, в които най-много се ползват тези имена (университети, институти, медии и т.н.) и резултатите от тези решения са публикувани не само в правила за транскрипция на дадения език, но и в поредица от справочници, съдържащи списъци от географски имена на всяка страна по света. Те са задължителни за ползване от всички институции.

За „Българска енциклопедия“ по закон са определени 2 места за участие на специалисти в съвещанията му (аз участвах от страна на Енциклопедията в Съвета от 1985 до 2005 г.). Също според закона, в края на 20-ти век от Съвета по транскрипция започнаха подновяването на изданията по държави и на първо време ми възложиха да

прередактирам Великобритания, Австралия и Нова Зеландия, работейки по картните материали на КИПП по картография (тези подновени справочници така и не видяха бял свят). След промените през 1989 г. излизат постановления за работата на Съвета през 1993, 1995, 2004, 2005 2008, 2011 г. и т.н., но практическата му работа не се усеща. Днес като че ли нито издателствата, нито журналистиката, нито телевизията, нито радиото ползват изданията и указанията за транскрипция, както на българските, така и на чуждите географски имена – няма никакъв контрол, нито отговорност. Откъде съдя за това? Следя и публикациите, и радиото, и телевизията. Ще дам няколко примера, които са от компетенцията, конкретните задачи и задължения (включително и санкции) на Съвета по транскрипция:

Преди няколко години, близо до Велинград бе сложена табелка с надпис „*Река Ели дере*“, вместо „*Чепинска река*“. Ели дере е преименувана още през 1942 г. и във всички справочници на изданията на ХМС към БАН (днес НИИХМ), във всички научни издания на БАН и университетите, в учебниците по география и т.н. се използва името Чепинска река. (Преименувана със Заповед № 2186 на Министерството на народното просвещение¹⁵, потвърдено със Заповед № 2736 на Министерството на народното просвещение от 18.04.1945 г.¹⁶).

Същото се отнася и за Чепеларска река, наричана няколко пъти при метеорологични съобщения със старите ѝ имена – ту Асеница, ту Чая.

При една катастрофа в *Прохода на Републиката* няколко дни съобщавах: „*В Хаинбоаз... В Хаинбоаз...*“, за който в интерес на истината няма официален документ за преименуването му, но след разширяването на пътя от националната младежка строителна бригада 1946 – 1947 г. във всички документи се нарича Проход на Републиката, име отдавна вече добило популярност. (Това е един от случаите, когато за преименуването няма указ, като курортът „Васил Коларов“ при връщането на старото му име „Пампорово“, връх Коларов при връщането на старото му име Белмекен и др.)

Във връзка със златодобива в община Крумовград, Кърджалийска област в Източните Родопи във всички съобщения и публикации се споменава *Ада тепе*. От 1989 г. това е връх *Острова*.

15.08.2016 г., БНР, Програма „Хоризонт“; новините в 14 ч., същото и в новините в 23,30 ч. по Б-и Т-и В-и.: „Незаконен риболов на река *Караагач...*“. От 1980 г. това е *Китенска река*, преименувана още преди 36 г. (Указ № 519 от 24.03.1980 г.¹⁷).

Следващите примери съвсем не са лапсуси, защото не са употребени еднократно:

- 22.08.2016 г. - Телевизия „Диема Фемили“ – в реклама – град *ГлавНИца*, вместо *ГлавИНИца*.

- 16.03.2015 г. Нова телевизия, в новините в 23,30 ч.: „Отново призив за помощ от островната държава *ВИнуату* (на 2 пъти)“ (Вместо *Вануату*).

- 22.09.2015 г. БНТ, Новините в 23 ч. „Магистрала „Хемус“ - *БеРБеш...*“ (вместо *БеБРЕш*).

- 07.02.2012 г. Радио Фокус – мъж говорител на 2 пъти в сводка за времето казва: „*ЕтрУполски Балкан*“ (вместо *ЕтропУлски Балкан*).

- 19.11.2011 г. Нова телевизия, Новините в 19 ч., - „...най-големият коран, изработен за *ТаТРастан...*“ (вместо *ТаТАрстан*).

- 01.11.2011 г. Канал 1 БНТ – в новините: *АНТРАКтида* (вместо *АНТАРКтида* – често и другаде).

- 24.12.2011г. БНР, Предаването „Деконструкция“: Коментар на Калина Андропова „...*ПовоЛОЖието...*“ (вместо *ПовоЛЖието*).

- 27.12.11. БНТ Сутрешен блок: „... в село *Горно ДраГАЛице*.“ (вместо *Горно ДраГЛице*).

И това е само малка част от това, което чуваме и виждаме напоследък. По какъв начин в годините след 1989 г. се е извършвал контролът върху средствата за масова информация, печатните издания, всички учебителни институции и т.н. при вярното представяне, произношение и актуалност, както на българските, така и на чуждите географски имена у нас?

В заключение имам много препоръки към Съвета по транскрипция, но тук ще спомена само най-важните от тях:

1. Да се възстанови издаването и ползването на книжките по държави, които отново да станат задължителни за ползване от институциите и да се следи за приложението им (по закон има санкции за допуснати грешки).

2. Мисля, че е задължително да се организира преглед, корекции и узаконяване (публикации в Държавен вестник) на списъците на Държавния съвет от 1988-89 г.

3. В сайта на Агенцията „Геодезия, картография и кадастър“ в интернет, в Регистъра на географските наименования в България¹⁸ има много грешки и липсващи имена: не са дадени стари имена (напр. Асеница – едно от старите имена на Чепеларска река – напоследък се споменава), липсва Китенска река, дори със старото име Караагач (има 2 местности, залив, нос, но не и реката) и т.н. Информацията в този вид не е полезна.

4. Трябва по-голяма публичност в работата на Съвета по транскрипция – тя трябва да личи във всекидневието. Как обикновените служители ще се ориентират (и приложат) само по наредбите, които са много, как да се прилагат указанията за езиците? Особено китайския, например? За това трябва човек да се обучава, да има напътствия, приемственост при работата, трябва опит.

5. Защо има Съвет по транскрипция, след като работата му не е ефективна и въобще не личи.

Не на последно място този речник повдига въпроса за правилния подход и отговорността при възстановяването на красивите и смислени стари местни наименования на природните обекти в България.

След излизането на речника, с мен се свързаха доц. д-р М. Ангелова-Атанасова, доц. д-р Пело Михайлов, географът Николай Даутов, които изказаха съпричастност с темата, направиха своите забележки и препоръки, за което им изказвам специална благодарност. Благодарение на поканата на доц. д-р М. Ангелова-Атанасова тези проблеми ще бъдат публикувани с надеждата да се обърне внимание на този съвсем немаловажен въпрос с топонимията.

БЕЛЕЖКИ

¹Закон за променение названията на села. Обн. ДВ, бр. 281 от 21.12.1906 г.

²„Списък на градските и селски общини в Княжеството“. София, 1887

³Министерство на вътрешните работи и народното здраве. Заповед № 2047. Обн. ДВ, бр. 280 от 12.12. 1935 г.

⁴Закон за наименованията с народностно и обществено значение. Обн. ДВ, бр. 95 от 02.05.1941 г.

⁵Министерство на народното просвещение. Заповед № 2186. Обн. ДВ, бр. 139 от 29.06.1942 г.

⁶**Мичев, Н., Коледаров, П.** „Речник на селищата и селищните имена в България 1898-1987“. София, Издателство Труд, 1973, 1989

⁷**Вапцаров, И., Кираджиев, С., Михайлов, Цв., Мичев, Н.**, съставители. „Географски речник на България“. София, Наука и изкуство, 1980

⁸**Мичев, Коледаров**

⁹Редакция „Енциклопедия“ (Колектив). „Пирински край“. т. 1-2. Благоевград, 1995-1999

¹⁰**Миков, В.** „Произход и значение на имената на нашите градове, села, реки, планини и места“. с. 37-38. София, 1943

¹¹Министерство на народното просвещение. Заповед № 2186

¹²Ibid.

¹³Ibid.

¹⁴Държавен съвет. Писмо № 02-09-5 от 25.07.1989 г.

¹⁵Министерство на народното просвещение. Заповед № 2186

¹⁶Министерство на народното просвещение. Заповед № 2736. Обн. ДВ, бр. 97 от 27.04.1945 г.

¹⁷Указ № 519. Обн. ДВ, бр. 26 от 01.04.1980 г.

¹⁸Агенция „Геодезия, картография и кадастър“. Регистър на географските наименования в България. 2019, <http://geonames.cadastre.bg>

ЛИТЕРАТУРА

Вапцаров, И., Кираджиев, С., Михайлов, Цв., Мичев, Н. 1980:
Вапцаров, И., Кираджиев, С., Михайлов, Цв., Мичев, Н., съставители. *Географски речник на България*. София, Наука и изкуство, 1980.

[Vaptsarov, I., Kiradzhiev, S., Mihaylov, Tsv., Michev, N. 1980: Vaptsarov, I., Kiradzhiev, S., Mihaylov, Tsv., Michev, N., sastaviteli. *Geografski rechnik na Bulgaria*. Sofia, Nauka i izkustvo, 1980.]

Географски институт БАН 2002: Географски институт БАН (Колектив), *География на България*. София, Издателство на БАН, 2002.

[Geografski institut BAN 2002: Geografski institut BAN (Kolektiv), *Geografia na Bulgaria*. Sofia, Izdatelstvo na BAN, 2002.]

Документи 1988–89: Държавен съвет на НРБ. *Документи със списъци от общини от окръзите: Благоевград, Пазарджик, Смолян, Пловдив, Стара Загора, Ямбол, Сливен, Хасково, Кърджали, Кюстендил, Перник, София (град и окръг)*. 1988–89.

[Dokumenti 1988–89: Darzhaven savet na NRB. Dokumenti sas spisatsi ot obshtini ot okrazite: Blagoevgrad, Pazardzhik, Smolyan, Plovdiv, Stara Zagora, Yambol, Sliven, Haskovo, Kardzhali, Kyustendil, Pernik, Sofia (grad i okrag). 1988–89.]

Държавен вестник, 1879 – 2013.

[Darzhaven vestnik, 1879 – 2013.]

Енциклопедия България БАН: *Българска енциклопедия*, т. 1–7. София, Издателство на БАН, 1978 – 1996.

[Entsiklopedia Bulgaria BAN: Balgarska entsiklopedia, t. 1–7. Sofia, Izdatelstvo na BAN, 1978 – 1996.]

Хидрологични справочници: Институт по хидрология и метеорология. *Хидрологични справочници*, т. 1–7. София, 1957.

[Hidrologichni spravochnitsi: Institut po hidrologia i meteorologia. Hidrologichni spravochnitsi, t. 1–7. Sofia, 1957.]

Киселкова 2015: Киселкова, А., съставител. *Промени в наименованията на физикогеографски обекти в България 1878 – 2014 г.* София, Издателство Труд, 2015.

[Kiselkova 2015: Kiselkova, A., sastavitel. Promeni v naimenovaniyata na fizikogeografski obekti v Bulgaria 1878 – 2014 g. Sofia, Izdatelstvo Trud, 2015.]

Малка туристическа библиотека: *Малка туристическа библиотека*, София, Медицина и физкултура, 1959 – 2006.

[Malka turisticheska biblioteka: Malka turisticheska biblioteka, Sofia, Meditsina i fizkultura, 1959 – 2006.]

Мишков 1943: Миков, В. *Произход и значение на имената на нашите градове, села, реки, планини и места*. София, 1943, с. 37–38.

[Mishkov 1943: Mikov, V. Proizhod i znachenie na imenata na nashite gradove, sela, reki, planini i mesta. Sofia, 1943, s. 37–38.]

Мичев и Коледаров 1989: Мичев, Н., Коледаров, П. *Речник на селищата и селищните имена в България 1898 – 1987*. София, Издателство Труд, 1973, 1989.

[Michev i Koledarov 1989: Michev, N., Koledarov, P. Rechnik na selishtata i selishtnite imena v Bulgaria 1898 – 1987. Sofia, Izdatelstvo Trud, 1973, 1989.]

Голяма енциклопедия България: НИЦ „Българска енциклопедия“. БАН. *Голяма енциклопедия „България*, т. 1–12. София, Издателство Труд, 2011–12.

[Golyama entsiklopedia Bulgaria: NITs „Balgarska entsiklopedia“. BAN. Golyama entsiklopedia „Bulgaria, t. 1–12. Sofia, Izdatelstvo Trud, 2011–12.]

Пирински край: Редакция „Енциклопедия“ (Колектив). *Пирински край*, т. 1–2. Благоевград, 1995 – 1999.

[Pirinski kray: Redaktsia „Entsiklopedia“ (Kolektiv). Pirinski kray, t. 1–2. Blagoevgrad, 1995 – 1999.]

КАРТЕН МАТЕРИАЛ

ГУГКК. Институт по Картография. България. Карти на планините. София, 1973 – 2006.

[GUGKK. Institut po Kartografia. Bulgaria. Karti na planinite. Sofia, 1973 – 2006.]

Карта на България в картни листове. М 1:50 000, 1984.

[Karta na Bulgaria v kartni listove. М 1:50 000, 1984.]

Управление за поддържане на плавателния път и проучване на р. Дунав. Лоцманска карта на река Дунав. М 1:25 000. Русе, 1980.

[Upravlenie za poddarzhane na plavatelnia pat i prouchvane na r. Dunav. Lotsmanska karta na reka Dunav. М 1:25 000. Ruse, 1980.]

ЗА АВТОРА

Александра Иванова Киселкова

Магистър по география; специалности: хидроклиматология, геоморфология и картография.

Научен редактор (1978 – 2006 г.), Завеждащ редакция (1987 – 1995) в Научно-информационен център „Българска енциклопедия“ – БАН. Изпълнителен директор (1995 – 2020 г.) на Българската асоциация за селски и екологичен туризъм (БАСЕТ);

Автор и съставител на Енциклопедичен справочник на БАН „Промени в наименованията на физикогеографски обекти в България 1878 – 2014 г.“, Издателство Труд, 2015 г.; статии (в т.ч. и на фотоматериали): в енциклопедични издания на БАН (Енциклопедия „България“ – 7 тома, Обща енциклопедия „А–Я“, Енциклопедия „България“ – 2 тома, Енциклопедия „България“ – 12 тома, ФМТЕ – т. 3 и др.).

Email: alkisselkova@yahoo.com